

REGIONÁLNÍ CHARAKTERISTIKY STÁTŮ PEVNINSKÉ STŘEDNÍ AMERIKY

- základní fyzickogeografické a socioekonomické charakteristiky regionu viz předchozí kapitoly 2-12; následuje zpřesnění a doplnění údajů

Obyvatelstvo

- **rasová struktura** – nejpestřejší ze všech kontinentů, v Guatemale a Mexiku se nacházela centra významných indiánských civilizací; na většině území proto žijí potomci původních indiánských obyvatel a míšenci nejrozličnějších ras
- **úřední jazyky** – angličtina v Belize, španělština v ostatních státech
- **životní podmínky** obyvatel jsou hodně ovlivněny fyzickogeografickými podmínkami (převažující vysokohorský reliéf, výšková pásmovitost, seismická aktivita, vulkanismus, častá zemětřesení, sesuvy půd, záplavy, ničivé uragány)
- **rozmístění obyvatel** – převážná část populace žije v nadmořských výškách od 1 000 do 3 000 m v pásmu tzv. věčného jara; pobřežní roviny s horkým a vlhkým tropickým klimatem jsou řídce osídlené

Hospodářství, ekonomika, politické poměry, administrativa

- politicky ani hospodářsky region netvoří homogenní celek, **rozvojové země** (např. Belize, Honduras, Guatemala) vers. **relativně vyspělé Mexiko**
- administrativně sem spadá **8 států**: MEXIKO, GUATEMALA, BELIZE, HONDURAS, SALVADOR, NIKARAGUA, KOSTARIKA, PANAMA
- jedna z největších světových oblastí **plantážního pěstování tropických kultur; monokulturní hospodářství** (zemědělství) zaměřené hlavně na pěstování *banánů a kávy*, tzv. banánové republiky (všechny zdejší státy s výjimkou Mexika)
- monokulturní hospodářství se vyznačuje silnou zaostalostí průmyslového rozvoje, ekonomickou a částečně i politickou závislostí na USA; nestabilní politické systémy, časté změny režimu, diktatury ...
- **integrační sdružení** – CARICOM (Karibský společný trh), CACM (Společný středoamerický trh), Unie států vyvážejících banány, Skupina zemí vyvážejících cukr, Karibská plavební společnost, ALADI (Latinskoamerické integrační sdružení) a další – podrobný přehled mezinárodních organizací a skupin viz na <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/appendix/appendix-b.html>
- **zemědělství** – na vulkanických horninách úrodné půdy x eroze půdy způsobená odlesněním horských svahů; převažuje roslinná výroba, plantáže *banánů, cukrové třtiny, bavlníku* především v oblastech pobřežních nížin a v předhůřích (plantáže kontrolovány z velké míry americkým kapitálem); nad 1 000 m se pěstuje *kávovník*, nad 2 000 m jsou jen drobné zemědělské usedlosti mesticů a Indiánů, kteří pěstují *kukuřici, pšenici, fazole, brambory*; rostlinná produkce **nezabezpečuje** potřeby obyvatel; živočišná produkce je významněji rozvinuta pouze v Mexiku
- **lesní hospodářství** – zásoby dřeva, doprava dřevní hmoty po řekách, není rozvinut navazující dřevozpracující průmysl
- **nerostné bohatství, těžba** – významné zásoby surovin (ložiska nejsou mnohde prozkoumána), a to hlavně *ropy, zemního plynu, černého uhlí, polymetalických rud a některých nerudných surovin*; těžební průmysl orientovaný na těžbu těchto surovin, komplexy hlavně v Mexiku, Guatemale, Panamě

- **zpracovatelský průmysl** – soustředěn do velkých měst, zpracování nerostných a zemědělských surovin; tradiční odvětví jsou *potravinářství a textilní průmysl*; rozvíjí se *chemický, petrochemický a strojírenský průmysl, černá i barevná metalurgie*
- **dopravní infrastruktura** – poměrně dobrá na celém území Mexika, v ostatních státech zastaralá a nevyhovující, zajišťuje jen spojení oblasti těžby nebo zemědělské produkce s centrem zpracování surovin nebo exportním místem
  - **silniční doprava** – nerovnoměrně rozmístěna, málo kilometrů silnic s pevným povrchem, celková délka malá; nejdůležitější dopravní tepnou je Panamerická dálnice, která spojuje všechna hlavní města zemí regionu
  - **železniční doprava** – nehraje důležitou roli; pouze několik významnějších tratí (např. z USA do Mexika, z Mexika do Veracruz, podél Panamského kanálu)
  - **námořní doprava** – je zajišťována hlavně loděmi třetích států; významnou dopravní tepnou je Panamský průplav (<http://www.pancanal.com/>, <http://www.coolpanama.com/camaras-web-panama.html>, <http://www.quido.cz/stavby/panama.html>, <http://www.panama.cz/PRUPLAV.HTM>, <http://www.21stoleti.cz/view.php?cisloclanku=2006062330>, http://cs.wikipedia.org/wiki/Panamsk%C3%BD_pr%C5%AFplav, <http://www.celysvet.cz/panamsky-pruplav-ceka-giganticka-zmena.php> aj.)
  - **letecká doprava** - rozvoj letecké dopravy spjat s rozvojem a růstem zahraničního cestovního ruchu; mezinárodní letiště ve všech hlavních městech středoamerických států, Mexiko má asi 30 dalších mezinárodních letišť, navíc letiště v jeho hlavním městě patří k největším v Latinské Americe
- **zahraniční obchod** – vyvází se hlavně *kovy, ropa, bavlna, káva, banány, citrusy, cukr, maso, vzácná dřeva, ovoce a zelenina*; dovází se *obiloviny, paliva, stroje a zařízení, chemické výrobky, dopravní prostředky, spotřební zboží*